Betoog begroting 2026-2029

Kernbeleid wil welzijn voor allemaal, voor nu en voor later. Dus wij willen *voor alle inwoners, ook de kwetsbaren een gezond leven, liefst ook nog gelukkkig met voldoende sociale contacten, zonder armoede, met een rechtvaardige verdeling van de lasten. Verder willen wij een adequaat milieu- en klimaatbeleid om de kans op welzijn veilig te stellen voor de volgende generaties. Voor het welzijn van onze inwoners willen we de eigenheid van de kernen behouden: rustige groene dorpen met de nadruk op wonen, duurzame, kleinschalige recreatie en industrie. Daarnaast vinden wij dat doelen concreet omschreven moeten worden zodat we na kunnen gaan of ze gerealiseerd worden en dat we weloverwogen met gemeenschapsgeld om moeten gaan.*

In deze algemene beschouwingen ga ik zo dadelijk op het onderwerp welzijn en wat dat betekent voor onze huidige kwetsbare inwoners en voor milieu en klimaat. Maar eerst wil ik het hebben over geld. 2026 zou het ravijnjaar zijn, maar de overheid heeft voor 2 jaar toch nog extra geld bijgestort en daarna? Wie weet? Zitten we dan wel met een probleem of toch weer niet? Voor gemeentes is dit erg lastig. Gelukkig heeft het college wel enkele dure en nutteloze dingen uit het MIP gehaald, zoals de rode asfalt fietsstroken die alleen schijnveiligheid geven en de geluidsschermen langs de A67. Vorig jaar heeft het college ons advies opgevolgd om de OZB voor woningen minder te laten stijgen dan die voor de bedrijfsgebouwen. Dit strookt met ons uitgangspunt de zwaarste lasten voor de breedste schouders. Wij willen dat dit jaar de OZB voor woningen niet stijgt en voor bedrijfsgebouwen wel iets zodat het in verhouding meer in evenwicht is. Daartoe dien ik een amendement in.

Er staan echter nog wel een paar hoge bedragen in de begroting voor zaken die wij nutteloos en/of ongewenst vinden zeker in deze tijden met het sombere vooruitzicht. Wij vinden dat het geld beter voor ander zaken bestemd kan worden. Daar zullen we amendementen voor indienen. We vinden dat er teveel geld naar toerisme gaat.. Wij willen niet dat we overspoeld worden door toeristen. Er komen er al genoeg. Slechts een handvol ondernemers profiteren van nog meer toeristen. Voor de werkgelegenheid hoeven we dat ook niet te doen. Daarom vinden wij het niet nodig en onwenselijk om veel geld aan Visit te geven. Een tijdje terug is er €100.000,- extra gegaan naar toerisme. Maar de toeristen profiteren al volop van de Markt in Eersel en de mooie natuur met de fiets en wandelpaden. Die €100.000,- extra voor toerisme vinden wij verspilling. Daarom dienen wij hiervoor een amendement in. H Dat hier blijkbaar contactuele verplichtingen voor zijn aangegaan is jammer. Toch vinden wij dat hier een stap terug op zijn plaats is.

Welzijn moet er zijn voor alle inwoners. Niet alleen voor mensen met goede banen, een goede opleiding en een fijn huis. Maar ook voor mensen of met een laag inkomen en met weinig opleiding. Armoede is geen keuze, maar ontstaat vaak door pech, soms doordat mensen minder talenten hebben, soms door een belabberde opvoeding en ook slecht landelijk beleid draagt er aan bij. Een te laag inkomen leidt tot chronische stress en tot ongezonde voedingspatronen en bewegingsarmoede. Chronische stress is vaak de oorzaak van veel andere problemen zoals verslavingen en psychosomatische aandoeningen. Een vijfde deel van alle Nederlanders die tot de laagste inkomensgroep horen, leeft daardoor 8 jaar korter en kampt 24 jaar langer met een slechte gezondheid dan de 20% welvarendste mensen. De gemeente heeft tot taak om deze gezondheidsverschillen te verkleinen. Nu onderneemt onze gemeente enkele activiteiten, maar het is nog steeds onvoldoende. Wij willen dat alle minimaregelingen beschikbaar komen voor mensen tot 130% van het bestaansminimum. Ook hier voor dienen we een motie in.

De gezondheidsverschillen op het gebied van de tandartszorg worden steeds groter. Het is nu zo je aan iemands gebit kunt zien of hij/zij leeft in armoede. Uit onderzoek van de Radbouduniversiteit blijkt dat een slecht gebit niet alleen veel individueel leed veroorzaakt maar dat het de samenleving ook veel geld kost, en wel 3 miljard euro. Het verhelpen van kleine tandproblemen voorkomt veel grotere en duurdere problemen met alle maatschappelijke gevolgen van dien. Hier hebben wij een motie om dit probleem te verminderen.

Verder zijn er ook veel ouderen met lichamelijk en psycho-geriatrische aandoeningen die hulp en steun nodig hebben. Een deel van de ondersteuning loopt via de WMO en een aanzienlijk deel via mantelzorg. Kernbeleid heeft in de raad herhaaldelijk gewezen op het belang van mantelzorgondersteuning, omdat bekend is dat veel mantelzorgers zwaar belast zijn. Wij waarderen het daarom zeer dat het college nu een onderzoek doet naar de wensen en behoeftes van mantelzorgers. Uit landelijk onderzoek weten we dat er vooral behoefte is aan vervangende zorg, materiële hulp, financiële regelingen, mantelzorgmakelaars en persoonlijke ondersteuning. Wij willen niet dat daar straks geen geld voor zou zijn. Wij vragen het college om ook de GGD te betrekken in het onderzoek naar behoeftes van mantelzorgers in Eersel.

Zoals gezegd vinden wij dat we niet alleen aan welzijn hier en nu moeten denken, maar ook aan het welzijn daar en straks. Ons handelen heeft namelijk effecten in de nabije en verdere toekomst maar ook effecten op mensen die hier ver vandaan wonen. Hopelijk twijfelt in deze raad niemand meer aan de levensbedreigende gevolgen van ernstige klimaatverandering. Als gemeente mogen we niet wegkijken voor de vervuiling en klimaatverandering die we met ons eigen handelen veroorzaken. Uiteraard realiseer ik me dat wij hier niet in ons eentje de wereldproblemen kunnen oplossen. Kernbeleid is wel van mening dat we beter een bijdrage kunnen leveren aan de oplossing dan een bijdrage aan het probleem. Wij vinden dat een morele plicht. Bovendien heeft de gemeente hierin ook wettelijke plichten. Wat we eerst moeten doen is weten hoeveel onze bijdrage is aan het probleem. Daarom moeten we nagegaan hoeveel CO_2 uitstoot een project met zich meebrengt. Vervolgens kunnen we bekijken hoe we de klimaatimplicaties kunnen minimaliseren en eventueel compenseren. Hiervoor dienen wij een motie. Het is de bedoeling om een indicatie te geven wat de impact van de verschillende projecten is. Wij zijn er ons van bewust dat dit niet op de gram nauwkeurig te doen is, maar het kan wel een goede bijdragen leveren in het nemen van goede en bewuste keuzes.

Bij een paar punten die in deze begroting staan heb ik nog vraagtekens. Waarom moet de snelfietsverbinding tussen Eersel en Veldhoven ongeveer 7 miljoen euro kosten. Dit is erg veel geld en volgens mij ligt er nu al een goed fietspad. Ook de veegmachine vinden we heel erg duur: 430.000 euro!. Hiermee zou jaarlijks 60.000 euro verdiend kunnen worden. Maar is daar dan het extra personeel bij geteld of is daar geen rekening mee gehouden.? Ook is er na gedacht over waar de te laden elektriciteit vandaan komt. Volgens mij gaat deze veegwagen niet rijden als het donker is.

En dan zijn er nog een paar punten waar ik het niet over gehad heb en waar we ook geen motie voor geen indienen, maar waar we wel even aandacht voor willen hebben

Kunst: alle geld dat uitgegeven wordt aan het Groene Lint is zonde. Daar gaat bijna niemand kijken. Kernbeleid denkt dat een nieuwe autonome kunstruimte bij het mindervalide toilet aan de Markt in Eersel een veel betere investering is. Hopelijk wordt daar vaart meegemaakt.

Onderwijs: enige tijd geleden heeft Kernbeleid een motie ingediend voor klimaat-adaptieve schoolpleinen: speelpleinen met veel schaduw en waterdrinkpunten. Kernbeleid wil dat er bij

de besprekingen in het kader van het IHP ook hier aandacht aan besteed wordt en dat de gemeente daar eventueel extra geld voor uittrekt.

Sport: Een nieuwe atletiekbaan is een dure aangelegenheid, maar bij lange niet zo duur als het Museum en het Zwembad. Hopelijk wordt daar in 2026 voortvarend aan gewerkt vanuit de ambtelijke organisatie en worden subsidie mogelijkheden optimaal benut.

Dorpsondersteuner: Het is jammer dat vier dorpen nog geen dorpsondersteuner hebben. Gelukkig binnenkort wel in Knegsel. Kernbeleid zou graag zien dat de gemeente het voortouw neemt en een kwartiermaker aanstelt om ook in Duizel, Wintelre en Eersel dorpsondersteuners te kunnen aanstellen.

Groenbeheer en biodiversiteit: Schoffel in principe niet in de plantsoenen, zodat inheemse planten, ook een kans krijgen en daarmee de biodiversiteit verbeterd wordt. Verwijder alleen brandnetels en bramen met wortel en al daar waar ze hinderlijk zijn. En ga niet plantvakken vol planten met enkele beukenhaag. Dat is saai en niet (bio)-divers.

Plan bos en boom: zet de geliberaliseerde pachtgronden hiervoor in. We hebben bomen en bossen heel hard nodig voor hout, recreatie, de natuur en CO2 opslag. En bossen bevorderen ook nog eens onze gezondheid.

En dan dienen we nu 5 moties/ amendementen in.